

Protokoll fra møte i Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) 29. mars 2022 på Levajok fjellstue

Møtestart kl. 09.30 – 17.15

Møteleder: Benn Larsen

Møtende TF-medlemmer:

John Nystad, Jan Idar Somby, Asbjørn Guttorm, Steinar Pedersen, Rune Aslaksen, Reidar Varsi og Dan Vidar Rasmus

Forfall fra Máret Guhttor og Solveig Boine Nikkinen

Fra administrasjonen:

Hans-Erik Varsi og Sigurd Domaas

Saksliste:

Sak 09/2022: Leders orientering og postlister

Sak 10/2022: Godkjenning av innkalling og saksliste

Sak 11/2022: Godkjenning av protokoll fra TF møte 28.01.2022

Sak 12/2022: Valg av 2 protokoll underskrivere

Sak 13/2012: Administrative saker

Sak 14/2022: TF forslag til endringer i tre forskrifter om fisket i Tanavassdraget 2022

Sak 15/2022: Status for laksebestandene i Tanavassdraget

Sak 16/2022: Kvoter i laksefisket, 1. behandling

Sak 17/2022: Rettsvern for fiskeretten

Sak 18/2022: ČálliidLágádus Kárášjohka – Søknad om tilskudd

Sak 19/2022: TF budsjett 2022

Sak 20/2022: Forslag til endring av forskrift om fiske på Tanavassdragets grenseelvstrekning

Sak 21/2022: Laksebrev saker

Sak 22/2022: Orienteringssaker

Sak 23/2022: NesteTF møte

Behandling:

Sak 09/2022: Leders orientering og postlister

Benn Larsen orienterte om møtevirksomheten hvor TF har vært representert i februar og hittil i mars måned.

Forslag om endring av Tanaforskriften og Tanaloven tas opp som sak ved neste TF møte.

Sak 10/2022: Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste enstemmig godkjent.

Sak 11/2022: Godkjenning av protokoll fra TF møte 28.01.2022

Protokoll fra TF møte 28. januar 2022 enstemmig godkjent.

Sak 12/2022: Valg av 2 protokoll underskrivere

Steinar Pedersen og Dan Vidar Rasmus valgt til å underskrive protokollen.

Sak 13/2012: Administrative saker

- 1) Tradisjonell kunnskap og unntak fra fiskeregler etter artikkel 6 i Tanaavtalen
- 2) Forslag til endring av forhandlingsopplegg for endringer av fiskereglene i Tanavassdraget
- 3) Brev til Fremskrittspartiet i kontrollkomiteen i Stortinget, vedr. KLDs tilsvare ved Espen Barth Eide til saks henvendelse fra Tanavassdragets fiskeforvaltning

Sak 14/2022: TF forslag til endringer i tre forskrifter om fisket i Tanavassdraget 2022

Det ble gitt en kort orientering om prosessen, forslag til uttalelse som ble sendt til TF medlemmene med svarfrist. og høringsuttalelsen som ble sendt til KLD den 22. mars i år. Saken tas til etterretning.

Sak 15/2022: Status for laksebestandene i Tanavassdraget

Saksfremstilling;

Sigurd la frem sammendrag av statusrapporten 2021, med hovedvekt på de viktigste mulige produksjonsområdene i vassdraget.

Konklusjoner og videre diskusjon av statusvurderingene. Bestandsstatus: Dårlig i alle evaluerte områder.

- I henhold til retningslinjene til NASCO er det behov for gjenoppbyggingsplan i alle områder.
- Kárašjohka, lešjohka og Anárjohka samt selve Tanaelva utgjør 84 % av det totale gytebestandsmålet for Tanavassdraget.
- Over de siste fire årene har disse områdene manglet totalt rundt 30-35 tonn hunnlaks på forvaltningsmålet.

Drøfting;

Steinar Pedersen viser til at statusrapporten ikke har drøftet inkludering av tradisjonell kunnskap i forvaltningen.

Det utarbeides en uttalelse om at Tanavassdraget må forvaltes etter prinsipper i norsk lovgivning og internasjonal naturforvaltningskonvensjon.

Uttalesen sendes til Klima- og miljødepartementet med kopi til Miljødirektoratet.

Sak 16/2022: Kvoter i Tanavassdraget, første behandling

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning viderefører drøfting av kvoter for laksefisket i Tanavassdraget ved TF møtet i oktober i år.

Vedtak:

Direktørens innstilling enstemmig vedtatt.

Sak 17/2022: Rettsvern for fiskeretten

Juridisk notat om rettsvern levert til møtet.

Vedtak:

Rettsvern for fiskeretten behandles videre ved neste TF møte.

Sak 18/2022: ČálliidLágádus Kárašjohka – Søknad om tilskudd

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning avslår ČálliidLágádus søknad om tilskudd kr. 35 000,- til trykking av rapport. TF har ikke budsjettmessig dekning til tilskudd som søkt, i 2022.

Forslag fra Steinar Pedersen:

Søkad om tilskudd fra ČálliidLágádus behandles ikke ved TF møtet.

Vedtak:

Steinar Pedersens forslag enstemmig vedtatt.

Sak 19/2022: TF budsjett 2022

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning vedtar en foreløpig budsjetttramme på kr. 4 869 500,- Budsjetttramme 2022 vil økes hvis salg/kjøp av tjenester videreføres, og særsknad til utvikling av tverrstengsel for Tanaelva godkjennes.

Ved neste Tf møte foretas budsjettrevidering.

Vedtak:

Direktørens innstilling enstemmig godkjent.

Sak 20/2022: Forslag til ending av forskrift om fiske på Tanavassdragets grenseelvstrekning og endring av Avtalen om fisket i Tanavassdraget

Saksfremstilling:

Gjeldende fiskeregler trådte i kraft til 2017 sesongen.

Allerede før 2017 fiskesesongen ble åpnet, måtte avtalepartene vedta en endringsforskrift, pga. en bestemmelse som var avtalt utenfor forhandlingsdelegasjonen, viste seg å ikke være gjennomførbare. På norsk side ble endringene fastsatt av Klima- og miljødepartementet 31.

mai 2017 med hjemmel i forskrift 11. mai 2017 nr. 557 om fiske på Tanavassdragets grenseelvestrekning §§ 21 annet ledd og 29 fjerde ledd.

Forskrift om overgangsordninger for maskevidde for garn i ledeanordning og fangstopp-gave for fiskesesongen 2017 på Tanavassdragets grenseelvestrekning. Maskeviddebestemmelsen som ble vedtatt 11. mai 2017, var ikke realistiske.

Etter dette har det vært behov for å avtale årlige fravik/endringer av fiskereglene som ble vedtatt til 2017 sesongen. De årlige endringer av gjeldende fiskeregler, har vist seg å være omstendelige og meget ressurskrevende. Etter gjennomgangen av fiskereglene med mulige endringer, er det etter en samlet vurdering behov for å forenkle, klargjøre både kapittel - og bestemmelsene i alle tre forskriftene, slik at fiskereglene blir mer operative og håndterlige for forvaltningen og brukerne.

Direktørens innstilling:

Det foreslås at antall kapitler reduseres fra ni til seks kapitler. Det foreslås at nåværende kap. 6. Forhånds avtalte tiltak tas ut av fiskereglene. Forhånds avtalte tiltak slik de er bygget opp, hører ikke til i fiskeregler.

Det foreslås at antall bestemmelser reduseres fra 39 - til 28 bestemmelser.

2) Avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget av 30.09.2016

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning har i februar 2020 og i desember 2021 bedt om at deler av inngåtte avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget, tas opp til ny behandling.

Etter erfaringene fra 2017 tom. 2021 ser TF et klart behov for å gjennomgå kapittel 2 Reguleringer i fisket og kap. 5 Beskyttelse av fiskebestandene.

Ved pressemelding den 4. desember 2015 kunngjorde Klima- og miljødepartementet at Norge og Finland var blitt enige om nye fiskeregler og ny Avtale om fisket i Tanavassdraget, sitat;

«Det er svært bra at vi nå får et solid grunnlag for en moderne og fremtidsrettet forvaltning av fiskebestandene i Tanavassdraget».

I ettertid har det vist seg at Avtalen er beheftet med store - og alvorlige svakheter. Til tross for ny og moderne avtale fra 2016, handterte ikke myndighetene ny invasjonen av pukkellaks fra 2017 tom. 2021 sesongen.

Pukkellaks har vært til stede i elver i Norge helt siden Sovjetunionen startet med utsettinger i 1956¹. I Finnmark har det vært årlige innslag også etter at utsettingene opphørte rundt årtusenskiftet. Lenge var dette på et nivå hvor arten kunne regnes som et eksotisk innslag, selv om vi har hatt bekymringer for at arten så ut til å reprodusere i stadig flere elver.

I 2017 skjedde det plutselig en stor økning, som også ga seg utslag i fangster i hele Vest-Europa. I 2019 fortsatte økningen i Øst-Finnmark, mens det ikke var like mye i resten av Norge som to år tidligere. Statsforvalteren gjennomførte yngelkartlegging våren 2018 og

---

¹ Rapport 2021 s.2, Tiltak mot pukkellaks i Troms og Finnmark, Statsforvalteren i Troms og Finnmark

2020, og slik ble det dokumentert høy overlevelse og smolt utvandring i Troms og Finnmark. Utover vinteren 2020/2021 fikk vi stadig meldinger om fangster av pukkellaks i havet, og det var derfor ikke overraskende at det på våren 2021 ble meldt om til dels store fangster langs kysten av Nordland og etter hvert i fjordene i Troms.

I Tanavassdraget har ikke norske - eller finske myndigheter, lagt til rette for effektive utfiskingstiltak av pukkellaksen hverken i 2019 eller i 2021, til tross for at det i Avtalen fra 2016, er et eget kapittel om beskyttelses tiltak, og hjemmel for tiltak i særskilte situasjoner.

Etter TFs vurdering, har myndighetenes særdeles mangelfulle - og uansvarlige forvaltningslinje, ved å nekte å tilrettelegge for åpenbare nødvendige utfiskingstiltak av pukkellaks bidratt til **en av de aller største forvaltningsskandalene i norsk fiskeforvaltning i moderne tid.**

Tana laksebestanders generasjonstid er åtte år. For å ha en oppdatert avtale om fisket i Tanavassdraget til enhver tid, foreslås det at avtalens gyldighet settes til maksimum 10 år. TF finner det nødvendig å foreslå maksimum gyldighetsperiode, er etter at Overenskomst om fisket i Tanavassdraget fra 1989 gjaldt tom. 2016 sesongen, i 27 fiskesesonger. Nåværende Avtale fra 2016, er ikke dokumentert med protokoller, fra hvordan avtalen er blitt til.

Vedtak:

Tanavassdragets fiskeforvaltning krever at deler av Avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget av 30-09-2016 behandles på nytt i to etterfølgende møter i norsk/finsk delegasjon i plenum, samtid med forhandlingene om endringer i fiskereglene, for å gi lokale representanter innflytelse i avtalens innhold, og at avtalen dermed får forankring i elvedalens områder på begge sider av grensen.

Forhandlings prosessen skal dokumenteres med ajourførte protokoller.

Ny forhandling om avtalen bør igangsettes i løpet av 2024, slik at ny ajourført avtale trer i kraft til 2027 sesongen.

Sak 21/2022: Laksebrev saker

- 1) Hansa Magga – søknad om sonebytte med Ingrid S. Eriksen sak 2021/28. Ved behandling ved TF møte 23. mars 2021 foreslo Rune Aslaksen at saken sendes på høring i sonene. Det kom ikke noen merknader til søknaden fra Magge og Eriksen.

Direktørens innstilling:

Hansa Maggas og Ingrid Eriksens søknad om sonebytte innvilges.

Vedtak:

Direktørens innstilling enstemmig vedtatt.

- 2) Roar Johansen, Tanafjordveien 2089 – 9841 Tana, søknad om laksebrev til sone 11. Søknaden foreslås innvilget. Enstemmig vedtatt.

Direktørens innstilling:

Roar Johansens søknad om laksebrev til sone 11 innvilges.

Vedtak:

Direktørens innstilling enstemmig vedtatt.

3) Tom Halonen - Polmak, søknad om bytte av sone fra 36 til sone 37.

Direktørens innstilling:

Tom Halonens søknad om bytte fra sone 36 til sone 37 innvilges.

Vedtak:

Direktørens innstilling enstemmig vedtatt.

Sak 22/2022: Orienteringssaker

I alt 19 orienteringssaker.

Sak 23/2022 Neste TF møte

Neste TF møte settes til 3. - 4. Juni. Møtet avholdes i Jergul.

Møtet hevet kl. 17.15

Steinar Pedersen

Dan Vidar Rasmus

Referent: Hans-Erik Varsi